

DIARI CATALÀ

POLÍTICH Y LITERARI

ANY I

BARCELONA — DIUMENGE 21 DE SETEMBRE DE 1879

NÚM. 116

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: FERNANDO, 32, 1er

Barcelona. . . un mes.	5 rals	PREUS DE SUSCRIPCIÓ	Estranger (unió postal)	trimestre, 40 rals
Fora. . . . . un trimestre.	20 id.	América id. id.		

Butlletí Meteorològich — SERVEY EXPRES DEL «DIARI CATALÀ» — Observacions d' ahir

Hora	Nuvols	Vent. Direcció	Vent. Força	Estat higróm.	Tensió vapor	Barometre	Pluja	Temperatura	Temp. màxima	Temp. mínima	Evaporació	Direcció nuvols	Actinometre	Atmòsfera	Estat dels Mars
8 d.	Forma cir-stra SSO	del penell m.-fluix	Psicromet 0°712	10m964	à 0° y n/m	762m7	0m00	ombra 21°2	ombra 26°4	ombra 20°0	2m0	6d.O	a 9d.	56g42	9 d clara
2 t.	cir-cum S	moderat	Psicromet 0°660	11m840	762m4	0m00	25°0	aire libre	aire libre	aire libre	falta	12d.O	a 12d.	63g86	12 d.clara
10 n.	cum-nimb NNE	insensibl	0°800	12m680	762m7	34m00	21°0	36°2	16°9	10n.N	b mitja 54g15	3t. E. b 3t.	42g18	3 t. p-clara	Atlàntich

Halo solar à las 11:30.—Al matí grans cumulus al N. E.—A las 4:20 ha comensat à tronar y à llampear.—A las 4:45 comensa à ploure fins à las 5:55.—A las 5:40 arch iris (arch de S. Martí).—Durant la tempesta lo vent S. E. ha canviat al N.—Eixa tempesta estava ja anunciada per lo *New-York-Herald*.

Dia 21 de Setembre Butlletí Astronòmic Per I. Martí Turro

LATITUD Y QUADRATURA DE LA LLUNA.—Demà à las 6 de la matinada, la Lluna se trovarà à sa major distància al equador d' aquesta llunació, que serà de 25°48' ó sian prop de 52 vegadas lo seu diàmetre al Sud ó dessota.—Ademés, demà à las 9:28 del vespre, nostre satèlit estarà en sa quadratura vespertina ó quart creixent, à 90° al Est del Sol, en un punt situat en la constel·lació de Sagitarius, y en lo signe del mateix nom.
Sol: ix à 5:46, se pon, à 6:00 — Lluna: ix à 11:34 matinada, se pon, à 9:55 vespre.

SANTS DEL DIA.—Sts. Mateu, Meleci, y Santa Eugenia = QUARANTA HORAS.—Iglesia de S. Antoni Abad.

ALS SENYORS SUSRIPTORS DE SANT MARTI Y POBLE NOU

Creyent que haurán desaparescut las dificultats que ocasionavan alguna irregularitat en lo bon reparto de aqueixos districtes, l' Administració de aqueix periódich los hi prega se servescan donarnos avís si aixis no fos.

Espectacles

PÚBLICHS

TEATRO PRINCIPAL. = Funció per' avuy diumenge. — Ultima representació de la ópera SAFFO.

A dos quarts de nou.—Entrada 4 rals.

TEATRO DEL CIRCO.=Companyía de sarsuela castellana de la qual forman part D.ª Anita Ferrer, Miracles Rius, Salvadora Roca, Josepha Cartañá, D. Joan Prats, Heribert Francés, Baldomero Roca, Robert Torres, N. Iriarte, N. Soto, varias segonas parts, coro general y un cos de ball baix la direcció del Sr. Llisas.

Avuy diumenge.—L' espectacle terrorifich LOS MAGYARES, desempenyant lo paper d' espia encarregat de la vigilancia del llech UN GEGANT NEGRE.

Després de la sarsuela gran BALL CÓMIC, dirigit per lo senyor Llisas.

Á dos quarts de quatre de la tarde.—Entrada 2 rals.

Nit.—La popularíssima sarsuela tres actes, que alcança un desempenyo brillantíssim, titulada LOS DIAMANTES DE LA CORONA y lo BALL CÓMIC baix la direcció del Sr. Llisas.

A dos quarts de nou.—Entrada 2 rals.—Butacas 4 rals.

Demà dilluns funció extraordinaria á benefici del públic.— Á las 8, butaca y entrada 6 rals. Á las 9, 4 rals. Á las 10, 2 rals.

TEATRO ROMEA.=Funcions per' avuy diumenge.—Lo drama històrich en quatre actes EL GABAN DEL REY y la pessa HERIR POR LOS MISMOS FILOS.

Á las tres de la tarde.—Entrada 12 quartos.

Nit.—La comèdia catalana en tres actes LAS PAPALLONAS y la pessa UN MOSQUIT DE ARBRE.

Á las 8.—Entrada 2 rals.

Lo pròxim dimars inauguració del Teatro Català ab lo tant celebrat drama en tres actes LO FERRER DE TALI, y estreno de la pessa UN BENEYT DEL CABÁS.

Se despaxa en Contaduria.

TEATRO DEL ODEON.=Avuy diumenge.—Tarde.—Lo drama en tres actes EL NUDO GORDIANO y altre en quatre actes titolat LA DAMA DE LAS CAMELIAS, donant fi ab la pessa TRIQUINAS Y FILOXERAS.

Á las tres de la tarde.—Entrada 12 quartos.

TEATRO ESPANYOL.=Avuy dia 21 de Setembre. Inauguració de la temporada per la companyía castellana y catalana que dirigeix lo primer actor senyor Tutau y en la que hi figura la primera dama senyora Mena.—Tarde el drama en 5 actes, LA CADENA DEL CRIMEN y un divertit fi de festa.

Á las 3.—Entrada 10 quartos.

Nit.—Entrada 2 rals. A las 8.—La comèdia en 3 actes, LA ESCUELA DE LAS COQUETAS y EL FOGON Y EL MINISTERIO. En una y altre funció hi treballarán las senyoras Mena, Ricart, Monner, Valverde, Vidal, y los senyors Tutau, Bertran, Isern, Pigrau, Riba, Llibre, Muns, Coñí, etc.

Societat Malibran. Funció tots los dijous. La primera'l dia 25. Segueix obert l' abono cada dia en la perruqueria Europea, Passeig de Gracia, número 80, y en la botiga de telas del carrer del Consell de Cent, número 380.

TEATRO DE NOVETATS.—Funcions per avuy diumenge.—Prenent part totes las companyías, finalisant ab la gran pantomima titolada UN DUELO DESPUES DEL BAILE DE MAS-CARAS.

Tarde, á dos quarts de quatre. Nit, á dos quarts de nou.—Entrada 2 rals.

TIVOLI.=Funció per' avuy diumenge, tarde y nit, 35.ª y 36.ª representació del viatje bufo, inverossimil y de grandiós aparato, en tres actes y onze quadros, dels senyors Narcis Campmany y Joan Molas y música del mestre Manent DE LA TERRA AL SOL ab las onze celebradas decoracions novas del Sr. Soler y Rovirosa, richs trajes y abundant número d' objectes d' atrés.

Tarde, á dos quarts de quatre. Nit, á dos quarts de nou.

Entrada 2 rals. — No's donan salidas.

Demà 37.ª representació de la obra de aparato DE LA TERRA AL SOL.

BON RETIRO.—Funcions per' avuy diumenge.—Tarde.—Lo drama en quatre actes VALENTIN EL GUARDA-COSTAS y lo ball LA ARAGONESA.

Á dos quarts de quatre.—Entrada 1 ral y mitj.

Nit.—La pessa en un acte per lo flamenc y la comèdia LA GRAMÁTICA, un bonich fi de festa y 4.ª audició del nou cant y ball per la gran companyía flamenca. que donarà un adios al espasa Lagartijo y sa quadrilla.

A dos quarts de nou.—Entrada un ral y mitj.

Lo despaig porxos del Liceo y en lo Teatro.

Demà dilluns extraordinaria funció.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS.=Plaça de Catalunya.—Companyia de Alegría y Chiesi.—Avuy diumenge.—Tarde y nit.—Dues magníficas funcions, executantse en abduas, per lo célebre Mr. Alvantée, lo sorprendent treball que titula EL HOMBRE PROYECTIL, y prenen part los reputats artistas eqüestres Mme. Olga Güerra y Mr. Oscar Robinson.

Tarde, á dos quarts de quatre. Nit, á dos quarts de nou.—Entrada 3 rals.

En la pròxima setmana tindrà lloch lo benefici i de tots los clowns, executantse la parodia de una corrida de toros, que al efecte se está ensajant actualment.

PRAT CATALÁ.—Gran ball de societat pera la tarde d' avuy diumenge qual programa corre á càrrec de la famosa banda del Regiment de Almansa.

A dos quarts de quatre.—Entrada de home 4 rals.—Gratis las donas á judici de la Comissió.

PLASSA DE TOROS DE BARCELONA.—Ab superior permis.—Gran corrida de toros de mort, que tindrà lloch, si l' temps no ho impideix, avuy 21 Setembre de 1879.—4.ª d' abono y última de la present temporada.—Presidirà la plassa l' autoritat competent.

L' Empresa que no desixa altre cosa que complaure á sos favoreixedors y al públich en general, te la satisfacció d' anunciar la *última corrida de toros de mort* en la temporada de 1879, y en vista de que l' temporal del últim diumenge no va permetre la lidia d' un dels toros destinats á n' aquell dia, ha organizat, d' acord amb las cuadrillas, una gran corrida en la que se jugarán *vyttoros* pera la qual, lo mateix que pera las anteriors, n' hi ha omés sacrificis ni cap classe de molestias y desembossos, á fi de deixar complacuts á los intel·ligents y aficionats.

Continuará ab lo luxo y esplendor d' avans lo servay de banderillas, lo de caballs y l' general de la plassa; y continuará també amenisant los espectacles la tan sobressalient banda d' Artillería qual número personal dirigeix l' intel·ligent professor Don Lluís de Bressonier.

Si los sacrificis que l' Empresa te fets per satisfer á un públich tan intel·ligent y aficionat, troban recompensa ab sa assistència, jamay desdirà en son propòsit de que l' espectacle nacional sia sempre digne d' una tan important ciutat com Barcelona.

Toros andalusos.—Se lidiarán en la tarde del dia 21 set magnífichs toros de l' antigua y molt acreditada ganaderia de donya Maria de los Dolores Monje, viuda de Muruve, germana dels que tant joch dongueren en Maig últim y un de la de don Rafel Laffitte, veïns abdós de Sevilla, avans del Excm. Sr. Duch de Sant Llorens, lluhint los primers divisa negre y vermella, y aquest últim, blanca y vermella, los quals serán picats, bandejats y morts á estoch per las quadrillas dels intel·ligents y sempre aplaudits primers espases Rafel Molina (Lagartijo) de Córdoba y Joseph Lara, (Chicorro) de Xerez de la Frontera, composta dels diestros següents.

Quadrilla de Chicorro.—Picadors.—José Calderon, d' Alcalá de Guadaira.—Manel Calderon, idem id.—Joan Moreno, (á) Juanerito, de Córdoba.—Banderillers.—Mariano Anton, de Madrid.—Joseph Gomez, (á) Gallito, de Sevilla.—Joan Molina, de Córdoba.—Puntiller, Francisco Molina, de Córdoba.

Quadrilla de Chicorro.—Picadors.—Juli Fernandez, de Sevilla.—Antoni Calderon, de Alcalá de Guadaira.—Banderillers.—Manel Molina, de Córdoba.—Manel Mejía, (á) Bienvenida, de Sevilla.—Antoni Bulo, de Málaga.—Sobressalient de espasa.—Manel Molina, de Córdoba.

Totas las portas de la Plassa s' obrirán á dos quarts de dues, al objecte de que los concurrents pugan ocupar sos respectius assentos ab comoditat, y la corrida comensarà á las 3 en punt de la tarda.

PREUS.—**Ombra.**—Un palco ab 16 entradas, 78 ptas.—Una delantera de palco ab entrada, 7'50 pessetas.—Un centre de palco ab id., 4'50 id.—Una grada de palco, ab id., 3'75 id.—Una barrera ab id., 7,50.—Una contrabarrera ab id., 4'50.—Una delantera de grada, ab id., 7,50 7'50.—Una idem sobre-portaórdres ab id., 5'50.—Entrada general, 3'25.

Sol.—Una barrera ab entrada, 3 ptas.—Una delantera de grada ab id., 2'50.—Una id. de andana da ab id., 2'50.—Entrada general, 1'75.

No s' admiran quartos ni moneda que tinga de pesarse.

Notas.—Pera facilitar l' expendició, ha dispositat l' Empresa establir:

Despatxos de localitats y entradas en la Plassa del Teatro, número 3, (Cerveceria de Abdós-Mons), y en las reixas de la Plassa de Toros.

La venta de localitas y entradas comensarà á las tres de la tarda del dia avans de la corrida.

Una vegada presos los billets, sols se retornaran son import en el cas de no verificar la corrida; mes una vegada comensada la funció, no tindrà lloch cap devolució, y únicament podrà ferse efectiva aquesta última en los casos respectius, medianat la presentació de la trajeta, ó de la mitat correspondent, si ja s' hagués utilitzat aquella.

L' Empresa no respon dels billets comprats als revenedors, y sí únicament dels que s' comprin en los punts de venta que te disposats.

Així mateix se reserva lo dret d' acudir als tribunals per tot bitllet de propietat é invitació que sian revenuts.

AVIS

En cas de que l' mal estat de la ferida del matador Joseph Lara, (Chicorro) no li permetés prendre part en la corrida d' aqueix dia, se encargarà de la mort de sos toros, ab la quadrilla de aqueix, l' espasa d' igual categoria, Francisco Diaz, (Paco de Oro.)

PARTICULARS

Societat de Balls de Barcelona NUEVA DE LA MERCE.—Saló-glorieta y jardins de la plassa de la Pau.—Los senyors socis se servirán passar á recullir sos respectius plechs d' invitacions en lo carrer Gobernador, 14, segon, de 12 á 2 de la tarde; y de 9 á 11 de la nit, en la «Cerveceria Peninsular» (Plassa de Catalunya). Los que per tot lo dia de avuy no ho hagin efectuat, perdrán sos drets, així com la cantitat que en concepte de adelantat tenen ja satisfeta.—*La Junta.*

Reclams

A las ánimas caritativas.—Hi ha un matrimoni en lo carrer d' Amalia, 1, primer, 2.ª porta, qual situació es tan desesperada y tan desgarradora, que s' atreveix á suplicar á la tan filantròpica Barcelona, se digni associar son óbol á fi de favoreixe á un malalt de sis mesos, que ha agotat tots sos recursos pecuniaris.

AVIS IMPORTANT

COMODITAT, ECONOMÍA Y BON GUST en lo fumar; aixó ho trobarán los fumadors en los inmillorables papers pera cigarrillos, marcas

Cacao y Villaret.

Llibrets ab PLANTILLA METÁLICA Y TALLADRATS, lo que facilita poder arrancar los fulls sens que s' inutilisi cap d' ells.

Únich depòsit, HOSPITAL, 19, BARCELONA.

Licor quitrà Vehil.—Es lo verdader y mes eficás medicament, recomanat per los mejores mes eminentes, per la curació del catarro crònic de vejiga y demés afeccions del aparato génito-urinari, catarro pulmonar y demés del aparato respiratori, malas digestions, escorbuts, cólich, reumatisme, gota, escrófulas, brians y toas las enfermetats de la pell.

Depòsit Central: Vidrieria, 2, Barcelona.

Sols á 10 rals setmanals!—Las magníficas y acreditadas màquines pera cosir WERTHEIM, de peu y á la mà, pera familiars é industrias, se venen á 10 rals setmanals, sens pagar entrada, en lo depòsit central, carrer de la Ciutat, n.º 13, Barcelona.

Cuchs.—Lo millor específich pera destruirlos rápidament, es lo Lombricido-Formiguera, premiat en varias exposicions nacionals y estrangeras. Es sumament agradable, fa tenir gana, regenera y fortaleix á las criatures.

Depòsit Central, Dr. Formiguera, carrer de Fernando VII, 7.—Barcelona.

Kramerina.—Elixir y pasta de J. MEIFREN, professor dentista, soci honorari del Colegi de Farmacèutichs de Barcelona.

Se ven en las principals perfumerías, quinquerías y droguerías d' Espanya, Amèrica y Portugal.—Depòsit Central, en casa de l' inventor, Fernando VII, 16.—Barcelona.

Obras novas.—HISTORIA DE LA INSURRECCION DE CUBA, per Soulère, gran y luxosa edició, ilustrada ab lámínas, á quartillo de rai la entrega.

LA AURORA BOREAL, per Rochefort, un tomo ab lámínas, enquadernat, 10 rals exemplar.

Se suscriu en las principals llibrerías, centros de repartició y en la casa editorial de Juan Pons, Olm, 13, imprenta.

Noticias de Barcelona

INFRACCIÓ MUNICIPAL.—En la casa que están renovant en lo carrer dels Comptes de Barcelona, nos ha cridat l' atenció que en la bastida ahont treballan los mestres de casas no-hi ha la barana de fusta, sino una simple corda. ¿Tant poch val la vida dels operaris?

FET ESCANDALÓS.—En lo Circo Eqüestre de la ex-plassa de Catalunya, succeí lo dimars 16 lo següent furt: Se donava la funció á benefici del popular clown inglés Tony-Grice, qui feu ensenyar als concurrents los varios regalos que se li feren, entre ells la bonica toya de fruytas ab sos corresponents plats. Un dels circumstantes li robà un dels plats, lo qual fou cas de que sortís després lo dit clown dihent en públich que aquell que hagués trobat dit plat que fes lo favor de tornar-li. Aquesta es la hora que encare no l' ha trobat.

EXPOSICIÓ PERMANENT.—Lo «Centro Industrial de Catalunya» inaugurarà la Exposició permanent composta de productes industrials del pais, lo primer dia de las próximas fíras de la Mercé, y pera dit objecte invita á tots los industrials que la vulgan honrar ab sos productes, pera que passin avis á la secretaria de l' Associació, sita en lo carrer del Olm, 10, 1.ª, de las 8 del matí á las 9 de la nit, tots los dias.

QUATRE ARCALDES.—Quatre arcaldes temim à Catalunya, que lograrán sens dubte adquirir fama inmortal; lo de Tortosa, lo de Manresa, lo de Berga y l' de Olot. Son verdaderas prendas per la partit conservador; ab una trentena com aquests l' Espanya fora felís, perque l' ordre seria inalterable; com que no existiria! De la llibertat ja no'n parlem; perque jamay han comprés lo que significa.

Respecte al primer, als atropellos commesos contra «El Noticiero Dertosense», s' hi deu afegir lo poch respecte á la propietat, com ho demostrá manant construir un edifici, que servís de fielat, en propietat dels senyors D. Mateu Llasat y Pasqual Balleste, que acudiren al jutje interposant interdicte. Lo Jutje maná suspendre las obras, suspensió que no fou respectada per lo arcalde mèdol.

Tortosa está disgnament representada per lo senyor Gonzalez.

Lo de Manresa segueix una conducta igual. Fa pochs días que per haverse repetit unes coplas de la sarsuela «Luz y sombras» en lo teatro d' aquella ciutat, lo arcalde imposá una multa als artistas, per no haberli demanat un permís que no necessitan. Poch després y quan lo públich demanava la repetició d' un tros de «El hombre es débil», lo senyor Gimenez mirá lo palco de la presidencia y aquest, ab lo llenguatge dels sorts-muts, feu baixà lo teló sens acabarse la sarsuela.

Aquests dos senyors deurian aná á reemplassar á Cettiwayo; lo seu lloch está entre l' zulus.

Los de Berga y Olot son rivals de aquests dos, quedan per lo tan retratats. ¿Qué podem esperar d' autoritats semblants? La contestació la donan «El Noticiero», «El Eco del Cardoner», «El Semanario Bergadan» y «La Revista Olotense».

UN ESCÀNDOL Á GRACIA.—Lo divendres á la tarda, á l' escorxador de Gracia, un dels dependents del Sr. Martí, tinent d' arcalde y provehidori de dit escorxador,

agafá una destral y ab ella a la ma amenaçava á quants se trobaven en lo local. La cosa hauria tingut sens dubte un tràgich desenllás, á no haber l' ajudant del veterinari agafat una arma de foc y apuntantli no l' hagués obligat á deixar la destral. Una vegada abandonada l' arma, manifestaren al referit tinent d' arcalde que debian agafarlo y posarlo á disposició de l' autoritat corresponent. Pero aquest últim, que sembla te interès per lo seu dependent, los hi digué que 'l deixesen marxá ab llibertat, que ell ho arreglaría.

Y la vritat es que encare's passeja tranquilament per los carrers de Gracia. Si are hi afegim que ja algun temps enrera, per causa d' alguna gabinetada, no se li permeté l' entrada al escorxador, tindrém un retrato del dependent del Sr. Martí.

¿Podriam are saber á que es degut que 'l Sr. Martí s' oposés á que aquell fos agafat? ¿Quin interès te lo tinent d' arcalde á que no'l entreguessen á l' autoritat? ¿Com se comprén que lo Sr. Martí no sapiga lo que deu al càrrec que desempenya y á la tranquilitat del públich que no está molt segura estant lliure un subjecte semblant? A Gracia ha fet mal efecte lo procediment del tinent d' arcalde senyor Martí.

HISTORIA DE LA INSURRECCIÓ DE CUBA.—Ja han sortit deu quaderns de la luxosa publicació que fa l' editor D. Joan Pons de la guerra civil en Cuba durant los anys 1869 á 1879, escrita per D. Emili A. Soulé.

Es recomenable la part editorial de aquesta obra; tipos nous, bon paper, y bonicas lámínas y ben tiradas.

Respecte á la part literaria, 'ns reservem lo judici per quan l' Historia estigui acabada, si be comprehenem per de prompte, que l' autor té d' ensopregar en una gran dificultat. Los fets han tingut lloc fa molt poch temps, y per imparcial que sigui 'l criteri del historiador, difícilment lograrà donarho á comprender d' aquesta manera.

En lo seu dia 'ns n' ocuparem y dirém lo que 'ns sembla.

BENEFICI.—Lo divendres al vespre tingué lloc, com haviam anunciat, lo benefici dels Srs. Campmany y Molas autors del llibre de la sarsuela «De la terra al sol.»

Un públich numerós omplenava lo local.

En l' intermedi del segon al tercer acte de dita sarsuela, se executá la sinfonía «Ecos del Tivoli» que dirigí son mateix autor Sr. Manent, tenint eixa composició musical, un èxit exelent, havent demanat lo públich sa repetició.

Los beneficiats foren obsequiats per D. Agustí Urgellés de Tovar, á qui está dedicada la sarsuela, ab una escribanía alegòrica construïda en los tallers dels senyors Masriera. Aquesta escribanía te la particularitat de poguerse partir pe'l mitj quedant convertida en dugas, una per cada un dels citats autors, y tenint també cadahú en part la dedicatoria gravada.

PRIMER PREMI.—D. Enrich Moncerdá, jove y distinguit pintor catalá, ha obtingut lo primer premi en un certámen obert per la Academia de Ciencias y Arts de Cadis. La obra pictòrica que ha sigut guanyadora de tal premi representa lo progrés de las ciencias y las arts.

Felicitem al Sr. Moncerdá.

ENCÀRRECH.—Lo Ajuntament ha encarre-

gat al artista D. Joseph Teixidor, lo retrato del doctor Gimbernat, que en las próximes festas se ha de colocar en la galeria de catalans il·lustres.

Se diu que dit retrato será solzament abocetat á causa de lo poch temps que hi há.

VÍCTIMAS DEL TREBALL.—Avans d'ahir van esser curats en las respectivas casas de socorro del districte: un home que 's trencá una cama de resultas de haber-li caigut á sobre alguns taulons descarrigant un carro en lo carrer de Cardona, un jove que treballant en una fàbrica de cordas del carrer de Montaner, la màquina li feu algunes feridas als dits, y un altre home que en los Banys Orientals de la Barceloneta li caigué una pedra al peu.

FURT.—De una porteria de la plassa de la Universitat van endursen los lladres una americana del porter, en quals butxacas hi tenia la cédula y algun altre document.

LA VERITAT EN SON LLOC.—Deyam l' altre dia que un coneget argenter havia auxiliat á una família necessitada. Lo subjecte aludit, qual nom callarem, nos ha manifestat que si be es cert que portá lo auxili que en nostras columnas reclamavam per aquella desgraciada familia, va practicar aquest acte en nom de 'ls «Amichs dels Pobres,» com á individuo de la Junta directiva d' aquesta benèfica associació.

L' auxili acordat per dita junta, consisteix en quant puga necessitar dita familia tant en diners com en medicinas y en aliiments per mentres dure la seva afflictiva situació.

CONFERENCIAS CIENTÍFICAS.—Las conferencias públicas y científicas que 's donarán durant los días de las firs de la Mercé tindrán lloc en lo teatro del Circo y correrán á càrrec del senyor Roig y Torres, director de la «Crónica científica.» Devant del públich se farán experiments del fonografo, del teléfono y de las candelas elèctriques, precedint los instruments dels senyors Dalmau y fill.

TRANVIA DE CIRCUMVALACIÓ.—En endavant, en lo tranyia de circumvalació, regirán los preus següents: del Pla del Palau á la Plassa de la Universitat, 4 quartos; de dita plassa á la Ronda de Sant Antoni, 4 quartos, y del Pla del Palau á la Ronda dita, 6 quartos.

CENTRO CATALANISTA PROVENSALENCH.—Lo Centro Catalanista provensalench, sembla que obrirà per lo mes d' octubre vinent sa campanya literaria ab mes brios si cap que ho ha fet fins are; per qual objecte te preparadas varias conferencias sobre diversos temes y una gran vetllada per lo dia 11 de novembre, festa major de San Martí. Mereix molt bé felicitarse á sa Junta Directiva per los molts treballs en bé de las lletres catalanas y l' instrucció mòral d' aqueixa població.

«LA RENAIXENSA.»—En l' últim número de la acreditada Revista Catalana «La Renaixensa» que ahir reberem, hi havem llegit alguns travalls en prosa y vers de verdader merit.

Algunas de las poesías que publica han sigut premiadas en los diferentes certámens derrerament celebrats.

«LOS FILLS DE LA MORTA VIVA.»—Havem rebut lo primer quadern de la obra premiada en los Jochs Florals de Valencia «Los fills de la Morta-Viva» deguda

á la ploma del coneget escriptor valencià D. Constantí Llombart.

En aquest quadern hi ha un retrato molt ben litografiat del citat autor. Conté també un prólech que á mes d' esser ben escrit revela molt amor propi, sobre tot en sus últimas frases.

La obra está dedicada al Exm. Sr. Don Víctor Balaguer.

TE ARTISTICH.—Avans d'ahir corresponent á la galana invitació que 'ns feren las Sras. donya Clotilde Bosch, viuda de Cerdá, y sa filla la distingida arpista senyoreta Clotildina Cerdá, coneuda per tot arreu ab lo nom de Esmeralda Cervantes, nos rendirem en sos aposentos de la Fonda del Falcó, ahont trovarem á mes de casi tots los periodistas barcelonesos, á un gran número de poetes catalans y distingits músichs que com nosaltres estavan convidats á pendre un té.

Allí tinguerem lo gust de sentir algunas pessas que executá dita artista d' una manera magistral. Algunas de ditas pessas eran composició seva.

A la esquisita amabilitat de la Sra. viuda de Cerdá deguerem lo veure y examinar detingudament un gran album que sa filla poseheix á lo que hi han preciosos documents, molt laudatoris pera dita artista, de casi tojas las autoritats y societats de tots los païssos en quals teatros, salons ó càmaras ha tocat, com també certs documents de actes de beneficencia, desprendiment y abnegació, que si no temessim ofendre la excessiva modestia de la senyoreta Cerdá ressenyariam.

Aquesta artista se proposa fer coneixe al públich sos avensos en l' arpa avans de emprendre un viatje per Egipte, Xina, Australia, etc., etc., en un concert que s' está organisant y que creyem tindrà lloc lo pròxim divendres en lo teatro Principal, y en lo que alternaran algunas obras de un eminent poeta catalá representadas per reputats actors de nostre país, prenenthi part també altres coneigits poetes catalans y l' applaudida banda d' inginyers.

Allí á dos quarts de una la concurrencia sortí sumament complascuda de la agradable vetllada artística y de la amabilitat de la Sra. Donya Clotilde Bosch de Cerdá y de la eminent artista catalana senyoreta Cervantes.

A UNS ESTUDIANTS DE LA FACULTAT DE CIENCIAS.—Supliquem al estudiants que 'ns han fet present certa anomalía que passa en la facultat de Ciencias, que 's deixin veure en la nostra Redacció á fi de que poguem atendrels com ells demanan y nosaltres desitjem.

Secció de Fondo

L' OR DEMOCRÁTICH

Sens dubte perque 'ls conservadors corren desaforats en busca de diners, perque ja no saben d' ahont tréuren, se preocupan de si 'ls demòcrates tenen ó no tenen or. Recordarán tal vegada que si no es or tot lo que llíu en cambi pot molt bé serho alló que no llueix perque no 's veu.

Dihém los catalans que qui oli maneja los dits se 'n unta, y aplicant lo refrà á la qüestió cudent del ja famós or democràtic, volém també terciarhi per veure si 'n treyem algun profit, per poch que siga.

En primer lloc (la gratitud avans que tot) hem de donar las mes expresivas gra-

cias, per la part que 'ns toca, com á demòcratas, als periódichs conservadors que 'ns han donat la grata sorpresa de feros saber que ja no som pobres, es á dir, que ja tenim camisa per mudarnos sempre que ho estimem convenient.

Nos creyam pobres com una rata, com se sol dir quan se val indicar la suprema miseria: nos creyam desheredats com ningú mes. No podiam sentir parlar dels síntomas de prosperitat del gran partit democràtic espanyol sense que á continuació no se 'ns digués ab sorna y mala voluntat que no teniam un quarto per fer cantar un cego..... ¿Hi podia haber, donchs, situació comparable á la nostra? Pobres d' esperit, porque no podem lo que 's diu ni piular, puig estém condemnats á parlar ab signos com los muts, y pobres de butxaca, fins los sagastins (que es tot lo que 's pot arribar á dir) se donaven vergonya de ferse ab nosaltres.

Mes de prompte, segons resan los moderats, que senten de molt lluny de farrum dels pistrinchs, la nostra sort ha canbiat sino radicalment, parcialment quan menys. Val mes poch que gens.

Are, de la nit al matí, sense exposar cap capital y sense assentarnos á la rifa, resulta que som richs. L' or, aquest soberà de tots los soberans; aquest magnat de mar y terra y fins potser del núvols, resulta que ha presentat en sas vastas y espayosas ruinas una beta ab la qual res han pogut los miners de la conservaduria; una beta tant dura, tant esquerpa de treballar, per lo vist, que no hi hagut mes remey que abandonarla donant á l' or que conté lo dictat d' democràtic.

Los que perteneixém á la familia democràtica felicitemos mutuament de tal fenòmeno geològich, y are que ja som richs, per una de aquellas gira-voltas que dona la fortuna, mes boja encare que 'ls que 'ns volen embolicar ab complicacions europeas; are que ja som potentats, procurém conservar la posició y veyém de no malgastárnosla. Sobre tot hem de anar ab molt cuidado al emplear los diners, porque si l' govern se'n apercebeix nos endressarà cada contribució extraordinaria que 'ns deixarà bornis als que encare tenim dos ulls y cegos als que ja 'ls ha fet bornis.

Quan haguém de pagar las innumerables contribucions que 'l govern cobra ab mes pressa que 'ls amos lo lloguer de casa; quan passém pe 'ls portals alguna cosa de pago y quan travessém, anant de viatje (perque are sent richs fins podrém viatjar), algun portasgo, guardem-nos de dir que som parents de la Democracia. Are 'ns oloran or en gran, mes que la fàbrica de moneda n' acunyaria, y lo calificatiu nos costaria un bon xich car.

Pero ben mirat ¿qué 'n farém de tant or? Si caygués en mans dels conservadors aviat ne donarian compte. Vinga fer *te tu, te tu y te tu*, y entre creus de Sant Fernando y reconeixement de graus als carllins y consegüents pagos de atrassos, aviat ne donarian compte y 'n demanarien mes.

Mes nosaltres ja es una altra cosa. Acostumats á esser pobres tota la vida, l' or gayre bé 'ns ha enfusat y estém que no sabém com emplearlo.

Ja ho pensarém.

ANTON FELIU Y CODINA.

ASSOCIACIÓ FRANCESA PER L' AVENS DE LAS CIENCIAS

II

Conegudas ja las aspiracions de l' associació pera l' avens de las ciencias, esplícadas ja las ideas capitals que professan los qui portan la paraula en l' objectiu que 's proposan, passém ja á donar compte d' alguns dels assumptos que en las sessions successivas se tractaren.

Una de las qüestions que fou portada al debat fou la de transportar á Fransa lo caball, que 's passeja per las *pampas* (planurias) de l' Amèrica. Difícil y complicat es lo problema, moltsas cosas deuen tenirse en compte per lograr transportar á nostras païssos y á través del Atlàntic los caballs que 's troban en las pampas en estat selvatje. L' alta temperatura y la difícil ventilació de 'ls llochs, ahont foran posats los caballs durant son viatje, l' inmobilitat á que 's veurán obligats y la dificultat d' alimentació, son los obstacles principals que 's deuen superar per fer lo transport.

L' elevació de la temperatura 's remedia fàcilment, utilisant lo fret artificial ab aparatos iguals á ne 'ls que 's troban en lo barco que porta á Fransa carns desde la república argentina, conservadas per medi del fret durant la travessia. La temperatura deuria esser de 10 centigrados.

Lo cambi d' are 's realisaria també ab facilitat ab un ventilat arreglat de modo que renovés ab freqüència l' ayre de las càmbras que ocupessen los caballs.

L' inmovilitat, essent perjudicial á tots los sers vius, deu serho ab mes rahó, al tractarse d' animals, que gosan proporcionalment al exercici que fan, pero podria atendres y fer desapareixe aquest obstacle ab rodas, tal com hi havia en los pontons *draguers*, quals rodas podrian ser mogudas per los caballs, constituint aixís un exercissi continuat.

L' alimentació es la dificultat mes gran que per resoldre aquest problema 's presenta, porque deu buscarse una gran cantitat d' aliments, al mateix temps que deu procurarse que tinga poch volum y ocupa poch espai. Algunas solucions se proposaren que no resolen satisfactoriament la qüestió.

Sapigut es de tothom que baix la influencia de la llum solar los vegetals desprenen oxigeno y absorveixen acít carbónich, mentres que durant la nit se vérifica tot lo contrari. Mr. Deherain ha fet alguns experiments per saber si podria lograrse igual resultat ab llum artificial. Se ha servit, per efectuar aquells experiments de la llum Doummond, obtinguda per la combustió d' una mescla d' oxígeno y de gas, del que serveix per la iluminació, y s' ha servit també de la lámpara Bourbouge cremant ayre y 'l gas de que habém parlat en proporcions determinadas al contacte d' una espiral de platino.

A ne 'ls primers ensaigs, las fullas se cremaren, per posarse massa pròximas á la llum; y posantlas mes distants, no se obtenia ni oxigeno ni acít carbónich. Tingué, donchs, que procedir per compaginació.

Sabentse per treballs fets per los físichs de Caudelles, Prilleux y Sachs que las fullas somesas á l' acció de la llum artificial produuihan una corrent de gas per la part tallada, corrent que desapareixia tan prompte com sobre elles no obravan los raigs iluminosos, bastava investigar quina classe de gas era lo que 's desprenia. Ni

podia esser gas oxígeno, porque s' havia obtingut son desprendiment ab un senzill fil il-luminat d' una lámpara, ni tampoch podia esser acít carbónich, porque no hi havia 'l calor necessari pera produirlo.

Los resultats pràctichs que per l' agricultura pot donar la resolució d' aquest problema, son molt y molt importants. L' agricultor podria utiliar la llum y 'l calor solars, quan volgués; y aixó, ¿no es un adelanto inmens per l' agricultura? Poguer fer artificialment lo que la llum solar fa independentemente de la voluntat del home ¿no fora realment assombrós? D' aquesta manera, un podria donar-se rahó d' una multitut de fenòmenos, que en agricultura passan á nostra vista y que son actualment inesplicables.

Aquestas dues qüestions tractadas per homes verdaderament inteligents y amants de son país, tenen gran importancia per l' agricultura. Y veus aquí una de las diferencies capitals entre nosaltres y 'ls nostres vehins.

En nostre país no pregunteu pas á cap dels homes que 's dedican á estudis serios, que fixi la seva atenció en las relacions que pot tenir y té la ciència ab la agricultura; no demaneu á cap pagés; d' aquests que cullen molts quarteras de blat ó fan molts càrregas de ví ó molts quartans de oli que dediqui sos fills als estudis agrícolas. Los primers vos miraran ab desprecí; los segons ab compassió. Los primers se creurian rebaixats aplicant los seus coneixements *al art del pagés*; los segons creuhen que aixís com ells han lograt conservar son patrimoni, sens cap mena d' instrucció, lo mateix poden fer los seus fills: ben contents poden estar aquests, si 'ls fan apendre de llegir, escriure y las quatre reglas d' aritmètica. Ja son los amos del poble. Los hereus se quedan á casa, cultivant la terra del mateix modo que 's feya deu sigles enrera; y si tractan de fer estudiar á n' algun fill, deurá seguir la carrera d' advocat, de metje, d' apotecari; perque quan tinga un títol académich, puga esplotar la política, si es prou desvergonyit, ó consumirse de escriben en alguna oficina, si 'l estrella no li pinta.

Be es vritat que ha volgut ferse alguna cosa en pro de l' agricultura y per aixó 's crearen en los instituts, catedras, desempenyadas per personas, que sols coneixen l' agricultura per lo que diuhen los llibres y may han tocat lo mes petit instrument de treball. D' aqui ha resultat lo que necessariament debia resultar; l' inutilitat de l' enseyança de l' agricultura.

Si en lloch dels sis catedràtics que tenim á Catalunya, s' hagués format una granja en un paratje céntrich y s' haguesin buscat homes que á la teoria de la agricultura hi reunissen la pràctica y 'ls pagesos hi enviesssen á sos fills per estudiar y apendre, en tal cas podrian tenir esperances de millora y de progrés. Pero, tal com marxem, no arribarem may á sortir del estat deplorable en que 's troba la nostra agricultura.

¿Quan apendrem á fer lo que 'ls nostres vehins? ¿Quan veurem 'ls capitals y á las inteligiencias dirigirse á ne 'l punt capital de la riquesa y benestar d' un poble? ¿Quan veurem obrirse canals, comensarre carreteras, establirre granjas, dedicarre 'ls jovens á treballs y estudis agrícolas dedicarhi 'ls goberns la seva atenció? Quan aixó 's fassi, podrem ben be dir que 'ls espanyols hem trobat la pedra filosofal.

FIRAS Y FESTAS

Algunas preguntas aném á dirigir á la comissió de firas y festas, esperant la resposta que 'ns fará, per esplicarnos luego mes estensament sobre alguns punts que deuen tractarse abmolt a claretat, per quan en ells hi están lligats alguns interessos de Barcelona.

¿Es vritat que molts dels individuos que foren nombrats i' últim diumenge per formar la comissió no han assistit á cap de las reunions que aquesta ha tingut y que alguns d' ells no han rebut encara cap convocatoria, ni se 'ls hi ha comunicat lo seu nombrament?

¿Es vritat que en las sessions de la comissió hi pren part lo senyor Llanas, al qual se li dona veu y vot essent aixís que no forma part de la comissió? ¿Es cert que aixó mateix ho fá també un senyor que 's diu secretari y ho es sols del senyor Llanas?

¿Es cert que de moltas de las reunions que han tingut no s' ha fet la mes petita acta, dihent, quan algú ho demana, que allí devian ferse las cosas, com si fossen entre amichs? Es cert que entre 'ls individuos que assisteixen á las reunions de la comissió hi ha un tal Vinardell, que 's titula (segons malas llenguas) representant de la prempsa?

¿Es vritat que lo Secretari del senyor Llanas es lo qui está encarregat de pagar, sens cumplir cap de las formalitats que en tals cassos s' acostuman?

Y la comissió, ¿qué fá, que vá conti-nuant baix la tutela, segons sembla, del senyor Llanas, empressari de las festas? ¿Feu algunas observacions al cost que tindrà lo volcá, que, se 'ns ha dit, valdrá la friolera de 2,000 duros, preu arreglat entre lo senyor Llanas y 'l pirotécnich?

Nosaltres creyam que la comissió d' industrials devia fer alguna cosa mes de lo que fá, y que 'ls dos individuos nombrats per l' ajuntament no permetrian que 'l senyor Llanas fos l' amo de la poma, pero ens havém equivocat; y are compreném encara mes l' interés que té per las festas y firas l' empressari senyor Llanas.

Algunas altres cosas podriam dir, relatives principalment á certa sessió, en qué á ciencia y paciencia de la comissió se di-gueren algunas fanfarronadas per l' individuo que tantas vegadas havém anome-nat, dirigidas á las redaccions de «La Ga-ceta de Cataluña» y de nostre DIARI; pero respecte á certas cosas, lo pitjor es *menea-lles*.

Lo correspolosal del «Diari de Barcelo-na» en Paris crida contra 'ls radicals francesos perqué 's desvetllan per atendre al estat miserable dels amnistiat dels de la Co-muna. Los homes honrats y caritatius que ofereixen hospedatje y dinar als que al arribar de la Caledonia se troban sense llit y sense menjar mereixen del corres-polosal lo dictat d' infelissons fanatichs.

Ja 's véu que alló de donar menjar á qui té gana y beure á qui té set y vestir al despullat sols se deu referir als afamats, sedents y despullats que no hagin sigut deportats.

Veritat es que 'ls lliberals ja sabem com entenen y practican la beneficencia 'ls conservadors. Aixís ja 'ns espliquem que s' alarmin al veure que 'n Lluis Blanc y sos correligionaris socorren á sos germans sense necessitat de recorre als Pauls y á las Casas oficiales de Beneficencia ahont se practica la caritat de manera humillant pe 'ls que d' ella senten necessitat.

Correspondencia

del DIARI CATALÀ

Madrit 19 Setembre 1879.

No estranyin que ahir no escribís, puig si ho hagués fet m' hauria vist en lo cas de parlar de lo mateix que en la meva de ahir. De lo mateix me veig precisat de parlar avuy si vull escriure, ja que en los cafés y cassinos no 's parla d' altre cosa que de la actitud en que se ha collocat lo general Serrano, anomenat are mes que may per la prempsa democrática, no se si obelint á una consigna, vencedor de Alcolea.

Ha mogut l' atenció de tothom, y ha sigut objecte de tota lley de comentaris lo notable article que sobre lo que 'n dirém l' ordre del dia, ha publicat lo periódich «El Liberal», cada dia mes popular entre la gent de Madrit.

Diu lo periódich, y te rahó, que lo general Serrano ab sa evolució ho ha eclipsat tot, y afegeix ab verdadera intenció: «fá tres dias que havém perdut l' itinerari del viatje del senyor Cánovas»; y mes devant fá, entre altres, las següents pre-guntas:

¿Cóm aqueixa alusió causa tal efecte, y dona al fet de que 's tracta la importancia de un succès trascendental?

¿Será per l' importancia personal del duch de la Torre, com alta dignitat de la milicia?

¿Será per lo recort dels elevadíssims cárrechs que ha exercit en l' Estat?

Mes avall afegeix: «al mirar al duch de la Torre se mira l' avenir».

Comparteixen l' interés ó la curiositat pública ab lo general Serrano, los conti-nuats abusos que 's descobreixen en las administracions económicas. Encara dura la impresió que deixa lo de Jaén, y ja un periódich de provincias «La Crónica de Extremadura», parla de graves abusos é ilegalitats que s' atribuixen á la admini-nistració económica de Cáceres.

¿Ahont aném á parar?

Una noticia, per acabar, que aquí 's co-menta molt no se per qué: l' emperador de Alemania ha felicitat al rey d' Espanya pera son futur casament.—R. M.

Paris 19 de Setembre de 1879.

Quan rebren la present, s' estarán veri-ficant ja á Perpinyá las festas dedicadas á honrar la memoria de Francisco Aragó, quals festas, com ja he dit altres vegadas, s' hi trovarán ademés del ministre d' instrucción pública Mr. Ferry, l' eminent sabi Pau Bert. En lo banquet que 'ls hi dedi-cará l' ajuntament de la precitada vila se pronunciarán alguns discursos, que anirán principalment dirigits á lo que avuy excita mes l' atenció pública á Fransa, las lleys d' instrucción pública.

L' importancia d' aquestas lleys es in-mensa; la lluya entre l' poder civil y l' poder religiós, el que podem ja anome-nar ultramontá es lo que constitueix lo element principal d' aquellas lleys. Si fins are un partit polítich que sols suspira per lo passat y que tractava de tenir privile-gis en tot quan se refereix á la vida d' un poble, havia pogut sostendir-se incólume en aquesta posició, d' aquí en avant deurá, mal que li pesi, respectar y obeyir las lleys com tots los demés ciutadans. Y com ells sols logravan sostendir-se y conservar la seva influencia gracias á la debilitat del po-

der civil, per aixó cridan y 's bellugan tant, volen que se 'ls tinga com á perse-guits y com á víctimas. Si aquestas eran las persecucions que sufriren en altres temps, queda fácilment esplicat lo gran número de mártirs que figuraren en lo Flós sanctorum.

Los qui suposan, ab evident mala fé, que 'l govern francés no es escoltat en las qüestions europeas y que no 's fa cas de la mala opinió, quedaran plenament con-tents y satisfets al veure que realment están en lo cert. Y tant es aixís, que fa molt poch que lord Salisbury demaná una entrevista al M. Waddington per tractar de las qüestions referents á las fronteras gregas y als negocis del Egipte. Demá marxará aquesta á Puys, prop de Dieppe per conferenciar sobre 'ls punts anteriorment esplicats. Ja comprendreu quan acertats están los qui diuhen que la República francesa no es escoltada en los assumptos internacionals.

Ha comensat ja la inmersió de la pri-mera part del nou cable telegráfic que unirá Alger ab Marsella. L' operació ha sigut felicissima, Lo governador general M. Alber Grevy, acompañat d' altres funcionaris, fou convidat á un lunch á bordo del vapor «Docia,» pronunciantse alguns brindis en que 's felicijavan y 's bebia á la salut del president de la Repú-blica francesa y de la Reyna d' Ingla-terra.

Un desafío ha tingut lloch á causa de alguns articles, entre Mr. Liebert, redac-tor del *Siecle XIX* y Mr. Lepelletier, de la *Marsellaise*. L' espasa fou lo jutje y fallá contra tots dos, lo primer rebé en la mà y 'l segon en l' antebrás.

¡Quán demostrarán los periodistas que son ells lo qui mes treballan per lo pro-grés y que per lo tant abandonarán als clericals aquestas costums, que no son al-tré cosa que reminiscencias dels *judicis de Deu!* ¡Donarse per satisfet l' honor de un home; quan aquell está brut de sanch! Aixó 'ns coloca al mateix nivell que 'ls antichs caballers y senyors de *horca y cu-chillo*.

Las noticias que 's reben del viatje de Mr. Ferry confirmen l' opinió que 's te-nia ja formada de la popularitat del mi-nistre: aixís es que ha sigut molt ben re-but per los professors de Tolosa y per la massa de la població.

Ha mort lo coneigut arqueólech Mr. Vio-let-Le-Duc.—X.

Secció Oficial

CASA PROVINCIAL DE CARITAT

Necessitant equesta Casa monjetas, fasolets, sibada, garrofas y carbó vegetal, se atmeterán en aquesta Secretaría nota de preus y mostras de dits articles de 12 á 2 dels dias 22 y 24 del pre-sent.

Barcelona, 20 de setembre de 1879.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari, Leoncio M. Bruguera.

DEFUNCIONS

desde las 12 del 19 á las 12 del 20 Setembre
Casats, 5.—Viudos, ».—Solters, 3.—Noys, 8.
—Aborts, ».—Casadas, 3.—Viudas, 1.—Solte-ras, 1.—Noyas, 4.

NASCUTS
Varons, 6.—Donas, 8.

ESCORXADOR

Relació dels caps de bestiá morts, son pes é import dels drets que han pagat en lo dia 19 de Setembre de 1879.

Bous, 55.—Vacas, 17.—Badellas, 27.—Moltons, 560.—Crestats, 18.—Cabrits, 82.—Anyells, » = Total de caps, 759. = Despullas, 438'00 pessetas = Pes total, 17,687 kilograms = Dret, 24 céntims = Recaudació, 4.244'88 pessetas. = Total, 4.682'88 pessetas.

Secció Comercial

Embarcaciones entradas lo dia 19

Quatre barcos petits ab 200 quintás llenya, 400 id. garrofas, y 250 id patatas.

Despatxadas

Vapor Nuevo Valencia.

Id. Laffite.

Id. Leon.

Id. Navidad.

Id. Ràpido.

Id. Mallorca.

Goleta San Juan.

Vapor Ardanmor.

Id. Guadiana.

Goleta rusa Isaac.

Ademés 6 barcos petits ab lastre y efectes.

BOLSI

Segons nota de la casa Espinach.

Cambi mes alt d'ahir 15'51 1/2.

Id. mes baix idem 15'47 1/2.

Quedá á las 10 de la nit á 15'50 paper.

CAMBIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA DE GOVERN DEL COLLEGI DE CORREDORS REALS DE COMERS DE LA PLASSA DE BARCELONA LO DIA 20 DE SETEMBRE DE 1879.

Lòndres, 90 d. fetxa, 47'70 per 5 ptas.

Paris, 8 d. vista, 4'99 1/2 per 5 ptas.

Marsella, 8 d. vista, 4'99 1/2 per 5 ptas.

	8 DIAS VISTA	8 DIAS VISTA
Albacete.	1 1 dany.	3/8 dany.
Alcoy.	1/2 »	3/8 »
Alicant.	5/8 »	5/8 »
Almeria.	1/2 »	1 1/4 »
Badajos.	1/2 »	5/8 »
Bilbao.	5/8 »	1/2 »
Burgos.	3/4 »	5/8 »
Cadis.	1/2 »	3/4 »
Cartagena.	1/2 »	3/8 »
Castelló.	3/4 »	1 1/2 »
Córdoba.	1/2 »	3/8 »
Corunya.	3/4 »	3/8 »
Figueras.	5/8 »	3/4 »
Girona.	5/8 »	1/2 »
Granada.	3/4 »	1/2 »
Hosca.	3/4 »	3/8 »
Jeres.	1/2 »	3/4 »
Logronyo.	3/4 »	3/8 »
Lorca.	1 1/4 »	3/4 »
Lugo.	1 1/4 »	3/4 »
Lleyda.	5/8 »	5/8 »

EFFECTES PÚBLICHS

Tít. al port. del deute cons. int. 15'50 d. 15'52 1/2 p.

Id. id. esterior em. tot. 16'50 d. 16'60 p.

Id. id. amortisable interior, 37' d. 37'10 p.

Ob. del Estat pera sub. fer.-car. 32'25 d. 32'35 p.

Id. del Banch y del Tresor, sèrie int. 99'75 d. 100' p.

Id. id. esterior, 100' d. 100'25 p.

Id. Tresor sobre prod. de Aduanas 99' d. 99'25 p.

Bonos del Tresor 1. y 2. sèrie, 95'65 d. 96'25 p.

Accions Banch Hispano Colonial, 118'25 d. 118'75

Oblig. Banch Hispano Colonial, 99'60 d. 99'75 p.

Bitllets de calderilla, sèrie B. y C., 98'25 d. 98'50 p.

ACCIONS

Banch de Barcelona, 140' d. 141' p.

Societat Catalana General de Crédit, 110' d. 110'50 p.

Societat de Crédit Mercantil, 35'90 d. 36'10 p.

Real Comp. de Canalisió del Ebro, 10'75 d. 10'90 p.

Ferro-carril de B. à Fransa, 90'75 p. 91'25

Id. Tarragona Mart. y Bar. 111'50 d. 112'

Id. Nort d' Espanya, 59' d. 59'45 p.

Id. Alin. à Val. y Tarragona 84'50 d. 85' p.

OBLIGACIONS

Empréstit Municipal, 100'50 d. 101' p.

Id. id. cédulas hipotecarias, 99'75 d. 100' p.

Id. id. Empréstit Provincial 103'50 d. 104' p.

Ferro-carril de Barc. à Saragossa, 93' d. 93'25 p.

Id. id. id. Sèrie A. -54' d. 54'25 p.

Id. id. id. Sèrie B. -55'75 d. 56' p.

Fer.-car. Tarrag. à Barc. y Fransa, 104' d. 104'25 p.

Id. Tarragona à Martorell y Barcelona à Girona, 102' d. 102'25 p.

Id. Barc. à Fransa per Figueras, 58'40 d. 58'50 p.

Id. Minas S. Joan de les Abadesas, 90'35 d. 90'50 p.

Id. Grau de Valencia à Almansa, 46'85 d. 47'15 p.

Id. Medina del Campo à Samora y de Orense à Vigo 21'25 d. 21'75 p.

Op. 21'15 21'75

Aiguas subterrànees del Llobregat 70' 71'

Tranvia de Barcelona à Sarrià, 89'75 90'

Canal de Urgell, 40' d. 41' p.

Fabril y Merc. Rosich herm. Llusà y Comp. 100'25 100'50

TELÉGRAMAS COMERCIALS

Liverpool 19 de Setembre

Vendas de cotó, 6.000 balas.—Preus fluixos.

Orleans 6 3/4.

Upland 6 5/8.

Pernambuco 7.

Arribos de la setmana 17.000 balas.

Vendas per lo consum 37.000 balas.

New-York 18.

Cotó, 12 1/8. —Or, 100.—Arribos 62.000 balas en 5 dies.

Barcelona. 1879

TIPOGRAFÍA DE «LA ACADEMIA»

ANUNCIS

MONTE-PIO CATALA DE QUINTAS

APROVAT PER REYAL ORDRE DE 7 DE MARÇ DE 1878

Barcelona, carrer de St. Honorat, núm. 1, cantonada á la plassa de St. Jaume

JUNTA DE PROTECCIO, senador del Regne. — Excm. Sr. D. RAMON ESTRUCH, — Dr. D. JOAQUIM DE CABRIOL, ex-diputat à Corts. — Sr. Dr. D. BARTOMEU ROBERT, catedràtic del Colegi de Medicina de Barcelona. — Rdo. D. RAMON BOLDÚ, conegut escriptor eclesiàstich. — Sr. D. DOMINGO SERT, fabricant. — Sr. D. JAUME ARMET, propietari. — Lltrim. Sr. BARO DEL SACRO LIRIO, magistrat de l'Audiençia de Barcelona. — Sr. D. JAUME CODINA, farmacèutich. — Sr. Dr. D. FRANCISCO DE SALES JAUMAR, catedràtic de la Facultat de Dret en aquesta Universitat. — Sr. D. ANTONI BORRELL, comerciant, — Sr. D. DELFI ARTOS, hisendat. — Excm. Sr. D. FRANCISCO DE CASANOVA, brigadier del Cos de Inginers. — Delegat del Gobern, Iltre. Sr. D. MEDIN XIMENES, ex-diputat provincial. — Director dels dos instituts de la Junta.

Després de les operacions de la quinta última y feta ja la primera liquidació, es publica lo valer d' aquest Monte-pio: habem consequit tot lo benefici que s' podia obtenir d' un contingut extraordianari, com ho es lo de 65,000 homes, y habent fet, ademés, serveys importants als associats estolos, item que suscrigan á sos fils aviat, perque 100 ó 150 duros se reuneixen més fàcilment en petitas cuenques durant 5, 10, 15 ó mes anys, que no ab un any ó un mes. — Las cantitats entregades al Monte-pio quedan depositadas en lo Banch de Barcelona, guanyant interessos y poden retirar-se sempre fins lo dia avans del sorteig.

Ademés de l' Associació en les èpoques de la quinta, lo Monte proporciona á las famílias altra ventaja importantísima y es la de que vajan formant lo capital poch, y per això los hi aconsellen que concorrin á n' aquest establiment, mitj pensionistas y externs, desde l' edat de tres anys. — Los alumnos de Barcelona que concorrin á n' aquest establiment, hi seran conduïts en carruatge, que á las vuit del matí surtira expressament de la plassa del Teatro Principal, y serán tornats á ne l' mateix punt á las vuit del vespre, quedant encarregat lo Director de ferlos anar acompañats d' un empleat del establiment que passarà á burçar-los á domicili y ls hi tornará.

Nota.—Pera mes detalls dirigirse á ne l' Director D. Ramon Nuri.

COL·LEGI IBERIC DE PRIMERA Y SEGONA ENSENYANSA

LA ESPECIAL DE PARVULS Y PERITATJE MERCANTIL Ó DE COMERS ESTABLERT A BARCELONA, PLASSA DE CERDÀ, NÚM. 333 Y 334 CURS ACADÈMIC DE 1879 Y 1880

Director espiritual, D. Enric M. Vilarrasa. — Inspector y Vice-director, D. Josep Nuri, Pbre. Director literari, D. Ramon Nuri, Llicenciat en filosofia y lletres

Queda oberta la matrícula per los alumnos d' estudis generals, y peritaje mercantil. — S' admeten alumnos interns, mitj pensionistas y externs, desde l' edat de tres anys. — Los alumnos de Barcelona que concorrin á n' aquest establiment, hi seran conduïts en carruatge, que á las vuit del matí surtira expressament de la plassa del Teatro Principal, y serán tornats á ne l' mateix punt á las vuit del vespre, quedant encarregat lo Director de ferlos anar acompañats d' un empleat del establiment que passarà á burçar-los á domicili y ls hi tornará.

Nota.—Pera mes detalls dirigirse á ne l' Director D. Ramon Nuri.

VERMOUTH DE SALTÉS

Primer Vermouth elaborat en Espanya. — Unich en sa classe Premiat ab medalla de plata per lo M. Iltre. Col·legi de Farmacèutichs de Barcelona: ab medalla de bronze en la Exposició Marítima de 1872. — Vnicola de Madrid de 1873 y ab varijs medallas y distincions de mérit en quantas Exposicions ha concorregut. Recomenat per la M. Iltre. Acadèmia de Medicina y Cirurgia de Barcelona, Institut Médich y varijs altres Corporacions y Acadèmias Médico-Farmacèuticas, etc., etc.

Las personnes aqueixades de dolors de ventrell, accidents y vòmits després de l's menjars, desgana, pesants al ventrell, miganya, malalties nerviosas (histèriques) y altres moltes que resulten de malas digestions, se veuràn lluïrals de las sevses dolencias ab l' us moderat d' aquest utilissim vi. — Liegeixes lo prospecte detallat que acompaña á cada ampolla.

Al pormenor dirigirse á la farmacia del doctor Botta, carrer de l' Argenteria, n.º 48, y al menor en las principals farmaciacs d' Espanya. — Nota.—Per evitar las falsificacions é imitacions que s' han fet d' aquest preciós vi, recomanem que s' exigeixi en cada ampolla la firma y rúbrica de son autor.

Primer Vermouth elaborat en Espanya. — Unich en sa classe Premiat ab medalla de plata per lo M. Iltre. Col·legi de Farmacèutichs de Barcelona: ab medalla de bronze en la Exposició Marítima de 1872. — Vnicola de Madrid de 1873 y ab varijs medallas y distincions de mérit en quantas Exposicions ha concorregut. Recomenat per la M. Iltre. Acadèmia de Medicina y Cirurgia de Barcelona, Institut Médich y varijs altres Corporacions y Acadèmias Médico-Farmacèuticas, etc., etc.

Las personnes aqueixades de dolors de ventrell, accidents y vòmits després de l's menjars, desgana, pesants al ventrell, miganya, malalties nerviosas (histèriques) y altres moltes que resulten de malas digestions, se veuràn lluïrals de las sevses dolencias ab l' us moderat d' aquest utilissim vi. — Liegeixes lo prospecte detallat que acompaña á cada ampolla.

Al pormenor dirigirse á la farmacia del doctor Botta, carrer de l' Argenteria, n.º 48, y al menor en las principales farmaciacs d' Espanya. — Nota.—Per evitar las falsificacions é imitacions que s' han fet d' aquest preciós vi, recomanem que s' exigeixi en cada ampolla la firma y rúbrica de son autor.

COL-LEGI DEL PRINCIPAT

SOLS PERA PENSIONISTAS

INCORPORAT AL INSTITUT

10 duros la pensió

Casa de recreo, propietat de la Direcció, unida á Barcelona per la tranvía del Poble Nou, en S. Martí de Provensals

PATI — JARDINS ESPAYOSOS — CLAUSTRES — DORMITORI HIGIENICH

Gabinet de Física é Historia Natural

Pàrvuls.—1.ª ensenyança elemental, superior y d' adorno.—Bachillerat y Peritatges mercantil y agronom

LO BON CREDIT EN LOS EXAMENS, GARANTISA 'L DEMES

PERA CIGARRETS

Oferim als senyors fumadors quants adelants se fassin en la fabricació de pappers pera cigarrets.

LO PAPEL ROCA

es avuy lo mes notable per sa superioritat Lo distintjeix sa FINURA, CONSISTENCIA y

BON GUST

De venda en tots los estanch.—Deposit general, Portaferrissa, 19; BARCELONA

JA NO 'S GUS Á LA MA

LAS LEGÍTIMAS MÀQUINAS

SINGER

fan, sense esfors de qui hi travalla, mes feyna, mes igual y mes perfecte, en molt menos temps que qualsevol altre sistema de màquinas.

VENDA Á PLASSOS DE 10 RALS SETMANALS TOTAS LAS GRANDARIAS

FERNANDO VII, 38

CANTONADA AL PASSATJE DEL CRÉDIT

BARCELONA

FARMACIA AGUILAR

NUTRITU AGUILAR

Aliment pera noys, vells y malalts

Alimenta dues vegades mes que la Revalenta. Los noys poden usarlo desde la etat de sis mesos, y alimentantse millor que la llet, favoreix la dentició, robusteix los ossos, los preserva y cura 'l escrofulisme y raquitisme, la debilitat del estómach y la diarrea.

Las personas de totas etats que pateixen debilitats, desgana, malalties del estómach, digestions difícils ó disenteria, trobarán alivio segur y rápid ab l' us d' aquest nutritiu, que á mes de lo molt que alimenta en sí, predisposa la digestió d' altres aliments.

RAMBLA DEL CENTRO, NÚMERO 37

COL-LEGI MERCANTIL

AGREGAT AL INSTITUT DE 2.ª ENSENYANSA

DIRIGIT PER D. EVARISTO DEY VIDAL

Moncada, 25

Las classes de pàrvulos, 1.ª y 2.ª ensenyansa, las de comers, cant, música, dibuix, pintura, escriptura, equitació, declamació, gimnasia, esgrima, natació, teoria de teixits, taquigrafia, literatura catalana, historia especial de Catalunya, química aplicada á la Tintoreria, y els idiomas francés, italià, anglès y alemany, serán desempenyadas per los senyors professors: Alsina, Alzamora, Barado, Baiges, Bentrún, Blanchart, Calopa, Castañé, Company, Dey, Dieguez, Ferrer, Fabrés, Franquesa, García, Gallart, Lúpresti, Lluch, Martí, Poch, pbre. Ponsenti, Prats, Quingles, Rosés, Roig, Riva, Riera, Sala, Sanchez, Senties, Socias, Tristany, Vergés y Vegués.

Ha quedat oberta la matrícula del present curs.

Desde l' mateix dia, las classes especials pera los obrers serán de dos quarts de vuit á las deu del vespre, y pera los dependents de comers de las vuit á dos quarts de dotze de la nit. S' admeten alumnes internos y externos.

PIANOS RAYNARD Y MASERAS

PREMIATS AB MEDALLA
EN LA EXPOSICIÓ UNIVERSAL DE PARIS
EN 1878

FÁBRICA Y DESPATX:
pera la venda

14, Carrer de San Bertran, 14

ARMONIUMS

Raynard y Maseras

Se construeixan tota classe d'òrgans-armoniums expressos pera iglesias, oratoris y salons.

14, Carrer de San Bertran, 14
fàbrica y despaiç per sa venda

Tractat d' Higiene Bucal

per lo professor dentista

D. Joseph Bau Martinez

Util á las personas qu' han de parlar en públich, é indispensable á quants pateixen de la boca.

Se ven á 1 pta. en totas las llibrerías.

VÍNAS

TÍTULS QU' ES RECONANAN
Un favor constant y progresiu.
Un crèdit adquirit en menos d'un any
Ser objecte de totes las conversacions
Aqueixos solzament s' obtenen empleant, primeras matèries superiors, intel·ligència, perseverança
y desitj de servir bé al públic.

BESCUTYS

DE

CONFERENCIES

DE

MATEMÀTICAS

MONTESSION, NÚMERO 7.

L'AURENETA,

REVISTA CATALANA
QUE 'S PUBLICA Á BUENOS AIRES TOTS
LOS DIUMENJES

Unich punt en Catalunya hont s' admeten suscripcions

TEIXIDÓ Y PARERA

6, PI, 6.—Barcelona

¡ARMAS, ARMAS! ¡OBRIU L' ULL, CASSADORS!

GRAN ARMERÍA DE LA SRA. VDA. DE DOMINGO COSTAS

Carrer Nou de la Rambla, número 9 — Barcelona

Escopetas Lafaucheux. . . . . 1 tiro, 30 ptas.
Id. id. . . . . 2 id. 55 id.
Id. de pistó. . . . . 2 id. 42 id.
Id. id. . . . . 1 id. 17 id.
Escop. percusió central (agulla) 2 id. 100 id.
Pistola 2 tiros Lafaucheaux. . . . . 5'50 id.
Revolvers de 12, 9 y 7 m/m. á 11, 10 y 9 id.
Id. sistema inglés Bull-dog, á 22'50 id.

Gran varietat de tota classe d'armes del País, França, Bèlgica, Anglaterra y Nord d'Amèrica.—Existència en cartutxos de tots sistemes y calibres, coneiguts fins avui dia.—Gran col·lecció d'accessoris y articles de cassa y tot lo referent á l's cassadors.

Cartutxos inglesos Eley B. Cal. 16 lo 100 3'50 p.
Id. francesos G. J. Gevelot, id. id. 3 " "
Id. id. C. L. id. id. . . . . 2'50 "
Pistols ratllats per escop. pistó, 10.000 15 "
Id. id. inglesos, caixa. . . . . 1 "
Xameneyas variades d'acer, lo 100. . . . . 8 "
Cananeras cinturó per cartutxos Lafauch. 2'50 "
Sarrons variados. . . . . de 7 á 30 "

Cartutxos inglesos Eley B. Cal. 16 lo 100 3'50 p.

Id. francesos G. J. Gevelot, id. id. 3 "

Id. id. C. L. id. id. . . . . 2'50 "

Pistols ratllats per escop. pistó, 10.000 15 "

Id. id. inglesos, caixa. . . . . 1 "

Xameneyas variades d'acer, lo 100. . . . . 8 "

Cananeras cinturó per cartutxos Lafauch. 2'50 "

Sarrons variados. . . . . de 7 á 30 "

PIANOS de las sens rivals fàbricas de ERARD, GAVEAU, PLEYEL, etc., garantia per 10 anys. De las mellors fàbricas catalanes ab grans rebaixas al contat y al mateix preu de fàbrica á plassos.

ARMONIUMS para iglesias, certs, capelles, salons, etc., fabricació la mes superior, preus redidissims.

Lloguers, Cambis, Accessoris novetat

1. Casa en garantía, crédit y economía

V. NAVAS.—VIDRE, 10,
cantonada al carrer d' Escudellers

OCASIÓ

Se vendrá sumamente barato un magnífich

PIANO

Dirigirse Rambla de las Flors, n.º 24, tercer pis.

SECCIÓ TELEGRAFICA

Telégramas

DE LA PREMPSA ESTRANGERÀ

Lahora, 17.—Lo governador de Jellalabad organisa la resistència contra l's inglesos.

S' anuncia de nou que l's afghans manifestan l' intensió d' oposar-se á la marxa de les tropas ingleses sobre Cabul.

Gran número de tropas afghans han marxat en direcció á Kushi per detenir l' avans de la caballeria inglesa.

Lo gese dels Lalpooras procura sublevat contra l's inglesos, als Bajours y als Mohmunds.

Lisboa, 17.—Notícies de Valparaíso, del 23 d' Agost, diuen que á conseqüència de la dimissió del ministeri, lo gabinet xileno ha sigut modificat de la següent manera:

Coronel Stomayor, guerra;

Guaderillas, justicia;

Santamaría, interior;

Matta, hisenda;

Amunatequi, negocis estrangers.

Lo govern ha declarat á la càmara que seguirà uua política enèrgica en lo conflicte entre Xile y Perú.

Lo coronel Stomayor anirà en persona al teatre de la guerra per activar les operacions militars.

Suthampton, 18.—L' últim correu del Perú porta les següents notícies:

Lo barco xileno «La Mar» perseguit per lo monitor peruví «Huascar», ha embarrancat á Caldera. I, «Huascar» ha entrat luego al port de Tatal ahont ha destruit totes las embarcaciones.

Lo transport «Itata,» perseguit igualment pe l' monitor peruví, ha demanat socors á la esquèdra xilena que ha perseguit al «Huascar» durant vuit horas sens poguerlo atrapar.

Continúa sospés lo bloqueix d' Iquique.

La bateria flotant peruviana «Manco Capac» ha arribat á Arica.

Londres, 18.—Segons un parte de Berlin que publica l' «Morning Post,» circula la notícia de que l' general Lazareff havia sigut envenenat per lo seu

criat, qui 's deixá corrompre per los turcomans.

Lo «Standard» d' avuy declara que la catàstrofe de Cabul ha anulat lo valor del tractat de Gondamak, y que deu procurar l' establiment d' una nova frontera inexpugnable. Aixó, continua, es mes fàcil d' obtenir que l' anexió total del país, pero fa necessaria l' ocupació permanent de Candahar.

Berlin, 18.—Las autoritats militars de Berlin consideran que l' expedició russa contra l's turcomans es de la major importància, y diuen que l' Czar aproximantse á la frontera del Afghanistan pot fer perillar seriament las operacions dels inglesos en aquell país.

Lo general Skobelev manarà l' expedició contra l's turcomans en lloc del general Tergoukasoff.

La «Tribune» diu que l' príncep de Bismarck y l' comte Andrassy, en l' entrevista que deuen tenir á Viena, se proposan concloure un tractat entre Alemanya y Austria-Hungría, garantint l' integritat dels territoris respectius.

Mr. Oubril, embaixador de Russia en Alemanya, ha tornat ja á aquesta capital y ha pres de nou la direcció de l' embaixada. En los círcols diplomàtics continua, per aixó, creyentse que té l' intenció de presentar en breu la seva dimissió.

La «Gazzette de la Croix,» contestant á un article del «Soleil» en que aquest diari deya que desde are no podian existir mes, entre Russia y Alemanya, que relacions basadas en una hostilitat, que, si no era complertament declarada, seria al menor latent, assegura que las relacions oficials entre Alemanya y Russia no han perdut mai son carácter amigable.

Telégramas particulars

DEL DIARI CATALÀ

Madrit, 20, á las 6'40 tarde.—Ha arribat lo representant d' Espanya en Marruecos.

S' ha declarat l' estat de siti en Santiago de Cuba.

Quedan restablerts los consells de guerra.

S' indultarán los insurrectes que s' presentin fins lo dia quinze.

Madrit, 20, (sens hora).—S' ha desistit completament de crear la Capitanía general de Ceuta.

Lo general Letona retira sa dimisió.

Lo tribunal d' Imprenta ha condempnat á trenta dias de suspensió lo diari «La Voz Montañesa» de Santander.

Segons «La Correspondencia de España» es inexacte que s' haigen adoptat precaucions militars en las provincias.

Se diu que la partida que corria per la comarca de Vich se composava de 36 homes.

Madrit, 20, (sens hora).—Segons telégramas de Cuba los possessors d' esclaus estan disposats á deixarlos lliures pera evitar los incendis de las fincas.

S' insisteix en que l' general Jovellar está disposat á dimitir sa comissió si l' dia 29 no 's reuneixen los individuos de la Junta pera las reformas de Cuba.

Consolidat, 15'50.

FESTAS DE PERPINYÁ

Perpinyá, 20, á las 8'30 del vespre.—Ha arribat Mr. Ferry essent rebut ab entusiastas vivas á la República y á l' amnistia per un gentiu inmens.

Hi ha grans il·luminacions, expléndits focs y cants.

Mr. Ferry vá á la prefectura.

Mr. Paul Bert está aquí.

Miquelet.